

Stanowisko

Porozumienia Polskich Jednostek Notyfikowanych w obszarze dyrektywy 89/686/EWG dotyczącej środków ochrony indywidualnej w sprawie propozycji zapisów do nowelizowanej dyrektywy 89/686/EWG

W dniu 16 maja 2012 r. odbyło się XI spotkanie Porozumienia Polskich Jednostek Notyfikowanych w obszarze dyrektywy 89/686/EWG dotyczącej środków ochrony indywidualnej. Podczas tego spotkania członkowie Porozumienia (tj. przedstawiciele Instytutu Włókiennictwa, Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, Centrum Naukowo Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego, Instytutu Przemysłu Skórzanego, Instytutu Technologii Bezpieczeństwa MORATEX oraz Instytutu Transportu Samochodowego) uznali za ważne rozważenie podczas najbliższego spotkania Grupy Roboczej ds. dyrektywy 89/686/EWG (WG) następujących zagadnień:

1. włączenia do listy wyrobów podlegających nadzorowi wg art. 11A/11B dyrektywy 89/686/EWG środków ochrony indywidualnej o właściwościach antyelektrostatycznych, przeznaczonych do stosowania w atmosferze zagrożenia wybuchem,
2. wprowadzenia zapisu dotyczącego ochrony skóry przed promieniowaniem UV do wymagań zasadniczych określonych w załączniku II do dyrektywy oraz zakwalifikowanie odzieży chroniącej przed tym promieniowaniem do wyrobów kategorii I.

Uzasadnienie:

Ad 1. Zgodnie z zapisami punktu 2.6 załącznika II dyrektywy 89/686/EWG: „środki ochrony indywidualnej przewidziane do użytku w atmosferze zagrożonej wybuchem powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby nie mogły być źródłem iskry lub łuku elektrycznego spowodowanych elektrycznością statyczną lub uderzeniem i mogących spowodować zapłon mieszanki wybuchowej”. Jak z powyższego wynika stosowana w tych warunkach odzież, rękawice czy obuwie powinny być wykonane z materiałów niepowodujących ich naelektryzowania i wyprodukowane w sposób zapewniający prawidłowe odprowadzanie ładunku elektrycznego, tak, by w konsekwencji nie były źródłem wybuchu.

W związku z powyższym, istotnym jest aby produkcja środków ochrony indywidualnej stosowanych w atmosferze zagrożonej wybuchem była prowadzona w warunkach zapewniających ich powtarzalność. Jednym z działań eliminujących ryzyko niespełnienia zakładanych właściwości przez odzież, rękawice czy obuwie jest kontrola w procesie produkcji. Nadzór nad procesem produkcji, poczynając od zakupów (prawidłowe specyfikacje zakupowe, materiały o założonych w procesie projektowania właściwościach), przestrzeganie zastosowanej technologii, ścisłe reżimy produkcyjne, stosowanie zawsze tych samych, badanych wcześniej materiałów/wyrobów, jest jednym z najważniejszych działań zapobiegawczych, eliminujących ewentualne błędy. Praktyka pokazuje, że w przypadku produkcji obuwia antyelektrostatycznego mogą wystąpić liczne nieprawidłowości, które mogą wpływać na niespełnienie właściwości antyelektrostatycznych (najczęściej występujące nieprawidłowości są związane z zastosowaniem materiałów niezgodnych z dokumentacją technologiczną oraz nieprzestrzeganiem technologii).

Jak z powyższego wynika zakwalifikowanie środków ochrony indywidualnej (odzieży, obuwia i rękawic) o właściwościach antyelektrostatycznych przeznaczonych do stosowania w atmosferze zagrożenia wybuchem do środków ochrony indywidualnej III kategorii umożliwi korygowanie wymienionych nieprawidłowości, a okresowe kontrole prowadzone wg art. 11A czy art. 11B wzmocnią nadzór nad stabilnością procesu produkcyjnego.

Ponadto należy zwrócić uwagę na to, że w Komitecie Technicznym nr 21 PKN ds. Środków Ochrony Indywidualnej Pracowników jest obecnie ankietowany dokument CEN/TC 161 N 760 pn. „Technical report for the selection, use, care and maintenance of personal protective equipment against electrostatic shocks”. Opracowanie tego dokumentu potwierdza potrzebę uwzględnienia ryzyka związanego z zagrożeniem wybuchem, wynikającego m.in. ze stosowania środków ochrony indywidualnej niespełniających deklarowanych właściwości (zastosowania w atmosferze zagrożenia wybuchem) przy rozważaniu zakwalifikowania środków ochrony indywidualnej o właściwościach antyelektrostatycznych przeznaczonych do stosowania w atmosferze zagrożenia wybuchem do środków ochrony indywidualnej III kategorii.

Ad 2. Uzasadniając propozycje odnoszące się do wprowadzenia zapisu dotyczącego ochrony skóry przed promieniowaniem UV do wymagań zasadniczych określonych w załączniku II do dyrektywy, a także zakwalifikowania odzieży chroniącej przed tym promieniowaniem do wyrobów kategorii I, należy wziąć pod uwagę, że długoletnie badania wykazały, że dłuższe oddziaływanie promieniowania ultrafioletowego na człowieka jest jednym z czynników zewnętrznych negatywnie wpływających na jego zdrowie. Nadmierna ekspozycja na promieniowanie UV może prowadzić do uszkodzenia oczu i skóry, a także negatywnie wpływać na system immunologiczny człowieka. Do najczęściej spotykanych, ostrych objawów należy oparzenie słoneczne (tj. wystąpienie rumienia i pęcherzy na skórze), a do odległych, niekorzystnych skutków działania promieniowania słonecznego należy przyspieszone, tzw. posłoneczne starzenie się skóry. Najgroźniejszym skutkiem nadmiernej ekspozycji na działanie promieniowania ultrafioletowego jest powstawanie zmian przednowotworowych skóry, takich jak rogowacenie posłoneczne i powstawanie niebarwnikowych nowotworów skóry – raków podstawno i kolczystokomórkowych. Ponadto promieniowanie ultrafioletowe jest niewątpliwie istotnym środowiskowym czynnikiem w etiopatogenezie najgroźniejszego nowotworu złośliwego skóry – czerniaka.

Pomimo że na promieniowanie ultrafioletowe narażonych jest wiele grup zawodowych wykonujących pracę zarówno w przestrzeni otwartej, jak również poddanych oddziaływaniu promieniowania emitowanego przez sztuczne źródła promieniowania (np. lampy UV), stosowanie ograniczeń dotyczących oddziaływania promieniowania ultrafioletowego na pracowników jest w praktyce trudne. Dlatego tak ważne jest ograniczenie tej ekspozycji poprzez stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej.

Standardowa odzież robocza wykonana z tkanin bawełnianych, bawełniano-poliestrowych, poliamidowych, wiskozy i innych nie zawsze stanowi skuteczną barierę ochronną. Tak jest na wielu stanowiskach pracy (np. spawaczy, pracowników przemysłu metalowego pracujących przy cięciu metali czy personelu medycznego), gdzie stosowana jest odzież chroniąca przed zagrożeniami innymi niż promieniowanie UV. W tych przypadkach, stosowana odzież i rękawice ochronne dodatkowo powinny zabezpieczać użytkownika przed promieniowaniem UV.

Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że oprócz wymienionych przypadków istnieje wiele stanowisk pracy, na których występuje narażenie na sztuczne promieniowanie UV przy braku innych zagrożeń. Na tych stanowiskach nie jest stosowane właściwe zabezpieczenie skóry pracowników przed działaniem UV. Przy stosunkowo dużej liczbie ochron oczu chroniących przed sztucznym UV brak jest na rynku odzieży i rękawic ochronnych do ochrony przed tym czynnikiem. Odzież ochronna i rękawice ochronne chroniące przed działaniem UV powinny zatem zostać zaliczone do grupy środków ochrony indywidualnej o prostej konstrukcji (kategoria I) stanowiących bezpośrednią ochronę pracownika przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy i spełnić zasadnicze wymagania zawarte w dyrektywie 89/686/EWG. Podczas nowelizacji zapisów dyrektywy 89/686/EWG nie zostały określone wymagania zasadnicze dla przedmiotowych środków ochrony indywidualnej. Mając powyższe na uwadze, uzasadnionym jest wprowadzenie zapisu dotyczącego ochrony skóry człowieka przed szkodliwym promieniowaniem UV do zasadniczych wymagań w znowelizowanej dyrektywie ze względu na zapewnienia bezpieczeństwa pracowników w środowisku pracy.

Obecnie w Instytucie Włókiennictwa w Łodzi prowadzone są zaawansowane prace w realizacji projektu kluczowego pn. „Barierowe materiały nowej generacji chroniące człowieka przed szkodliwym działaniem środowiska” dotyczące między innymi opracowania kryteriów oceny barierowości UV w środkach ochrony indywidualnej. Kryteria te stanowią mogą pomocny dokument przy określaniu wymagań dla odzieży ochronnej w zakresie oceny szkodliwości UV przy nowelizacji dyrektywy PPE.

Koordinator Porozumienia

Warszawa, 31 maja 2012 r

.....
dr inż. Daniel Podgórski
Zastępca Dyrektora
ds. Systemów Zarządzania i Certyfikacji
Centralny Instytut Ochrony Pracy-PIB